

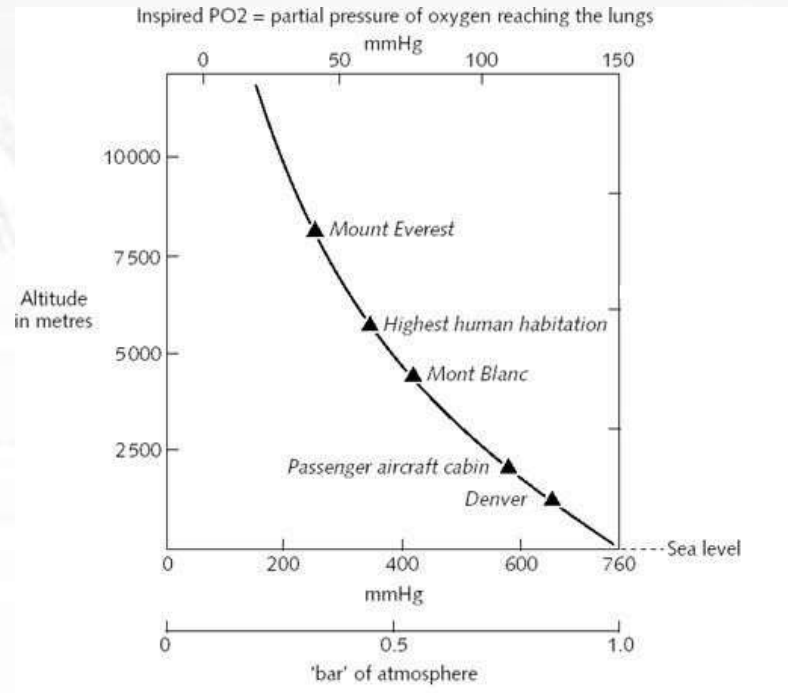
Varnostni vidik obremenitvenega testiranja pred
visokogorsko alpinistično odpravo

Iztok Cukjati

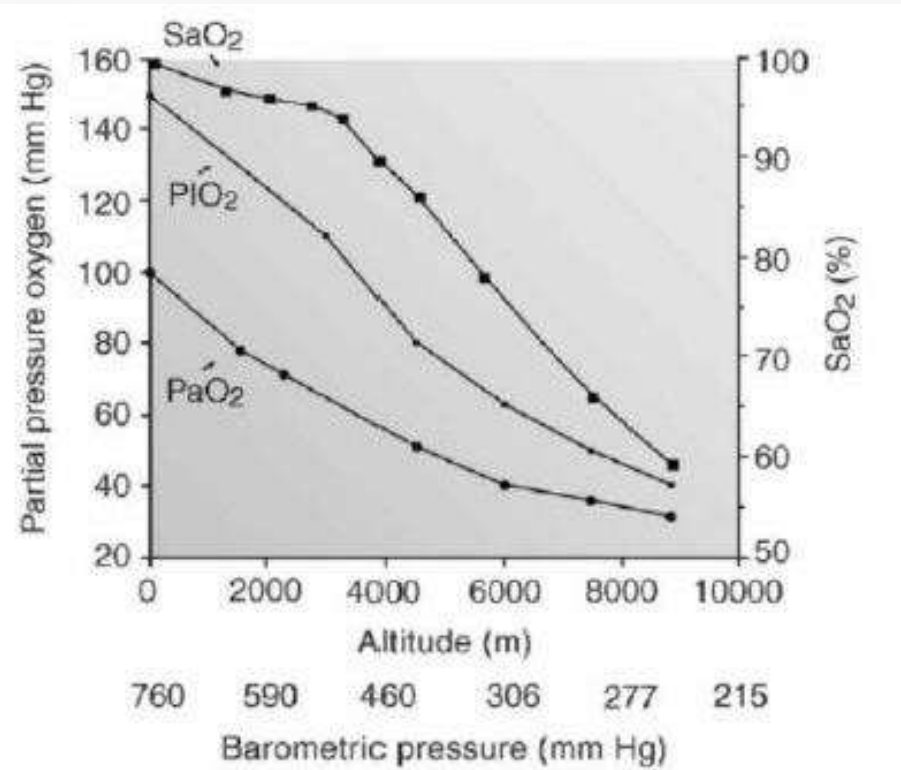
Visokogorska odprava -> velika nadmorska višina

- Velika nadmorska višina → znižan delni tlak kisika
- Znižan delni tlak kisika → nižja aerobna moč
- Nižja aerobna moč → nižja aktivnost (počasnejše gibanje)
- Znižanje aktivnosti je odvisno od:
  - Nadmorske višine (nimamo vpliva)
  - Vzdržljivostno pripravljenost (imamo vpliv)
  - Stopnje aklimatizacije (imamo vpliv)

Saturacija krvi s kisikom

- Vsebnost kisika v krvi → saturacija krvi s kisikom (SaO_2)
- Poglavitno težavo predstavlja prehod kisika:
  - Pljuča → kri
  - Kri → celica
- Običajna vrednost SaO_2 na normalni nadmorski legi 95 – 98 % (tudi med maksimalnim naporom!)

Pljučni bolniki

- Lahko je znižana SaO_2 , v normalnih pogojih (ni pa nujno)
- Pri bolnikih se praviloma merijo vrednosti v mirovanju
- Izjemoma se merijo vrednosti med obremenitvijo
- Nikoli se ne merijo vrednosti med obremenitvijo v hipoksiji (kar predstavlja simulacijo naporov na visokogorski alpinistični odpravi)

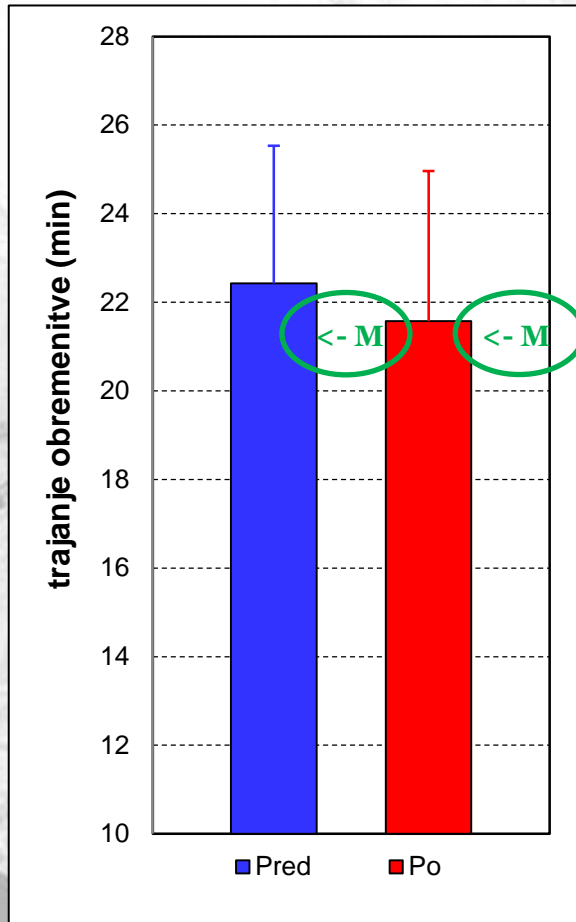
Ali je mogoče zaznati osebe, ki bodo imele večje (velike) težave na veliki nadmorski višini (odprava, treking) kot so pljučni bolniki?

Odprava Peak Lenin 2008

- Peak Lenin 7134 m, baza 3600 m, ABC 4400 m
- N=15 (36 ± 11 let, 68 ± 10 kg); 9 M, 6 Ž (vseh 19)
- Test na tekoči preproga (do odpovedi)
- Test na cikloergometru (simulirana višina 3500 m, 15 % O₂)
- Test na višini 4100 m (odprava)
- Dosežena višina
- SaO₂ na odpravi

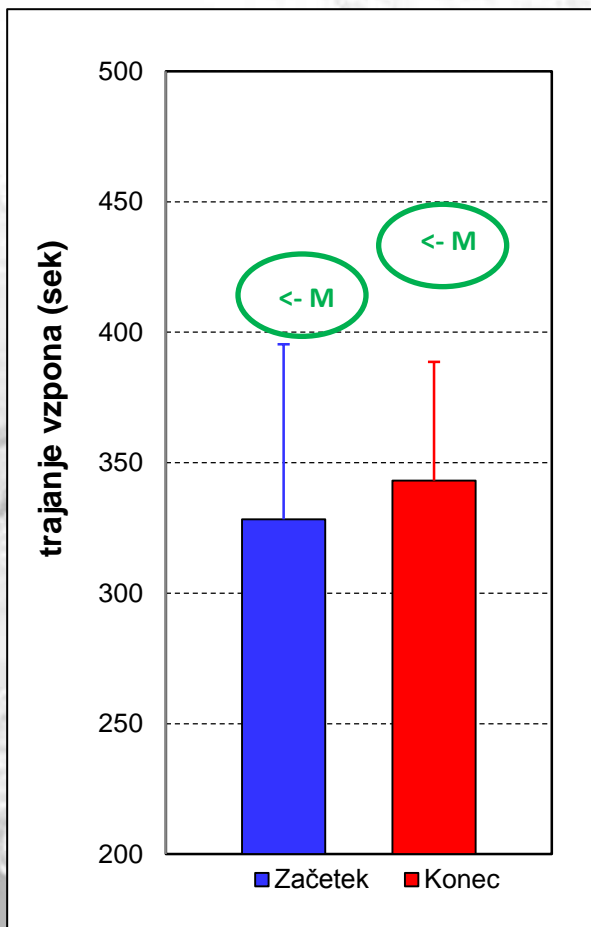
Vzdržljivost – normoksija (300 m)

Trajanje testa

Vzdržljivost – hipoksija (4100 m)

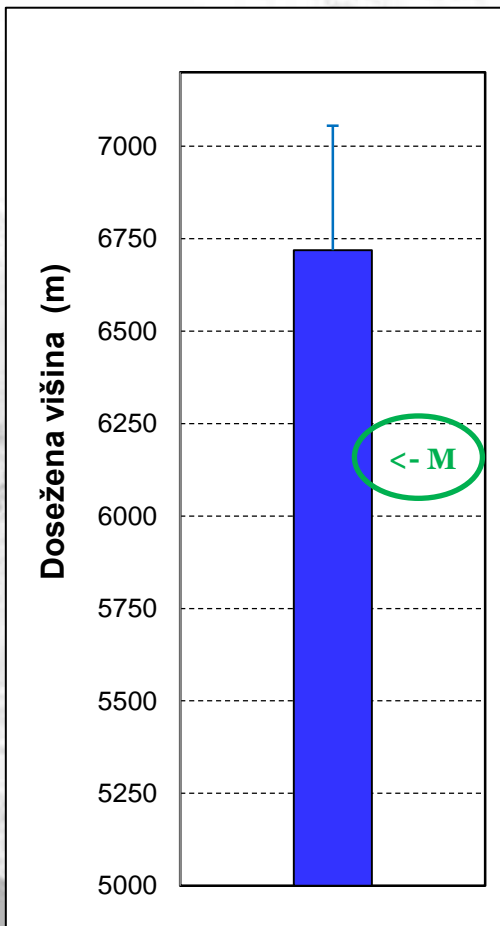
Trajanje testa

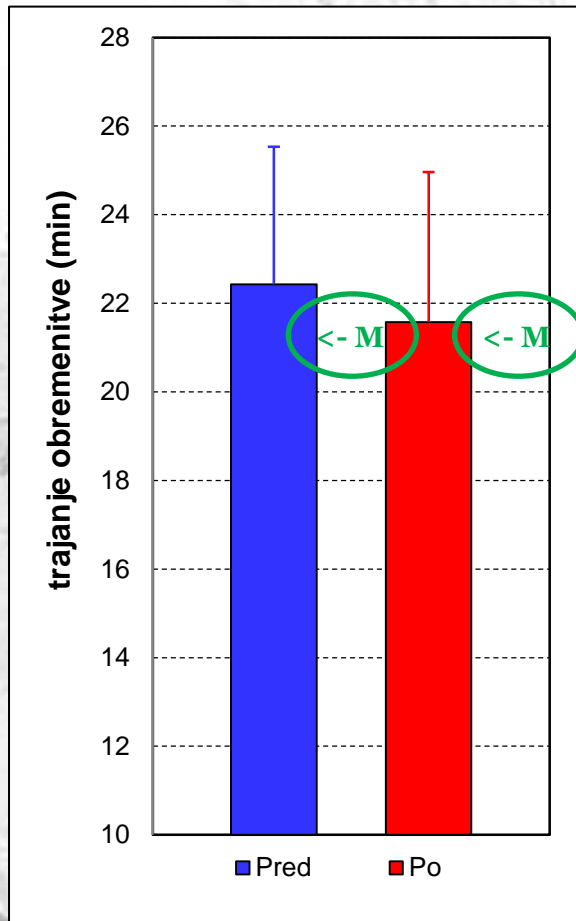
Vzdržljivost – hipoksija (dosežena višina)

Dosežena višina

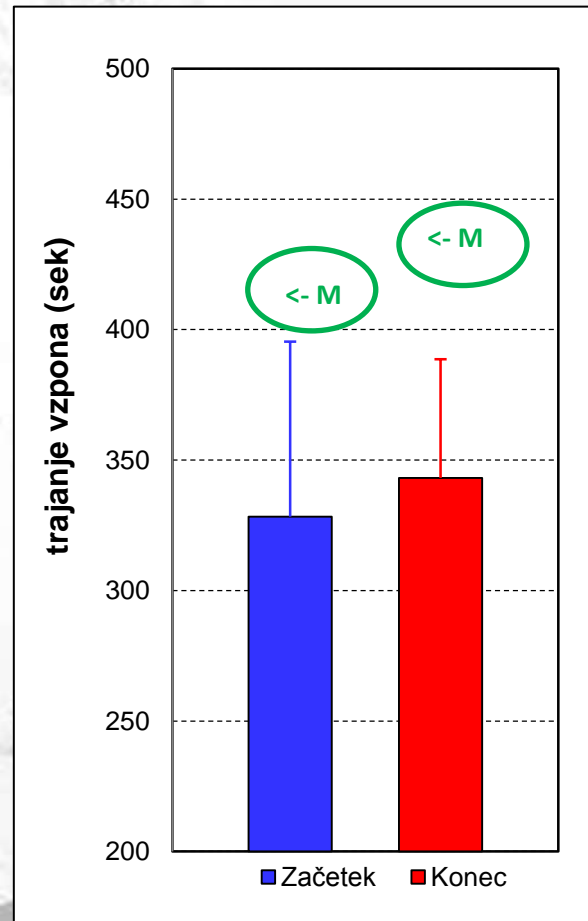

Vzdržljivost - povzetek

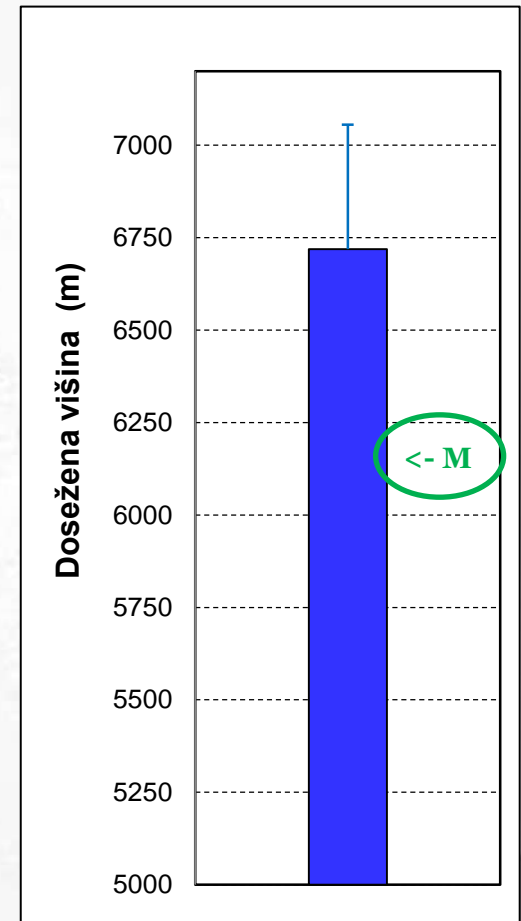
Običajna višina

Višina 4100 m

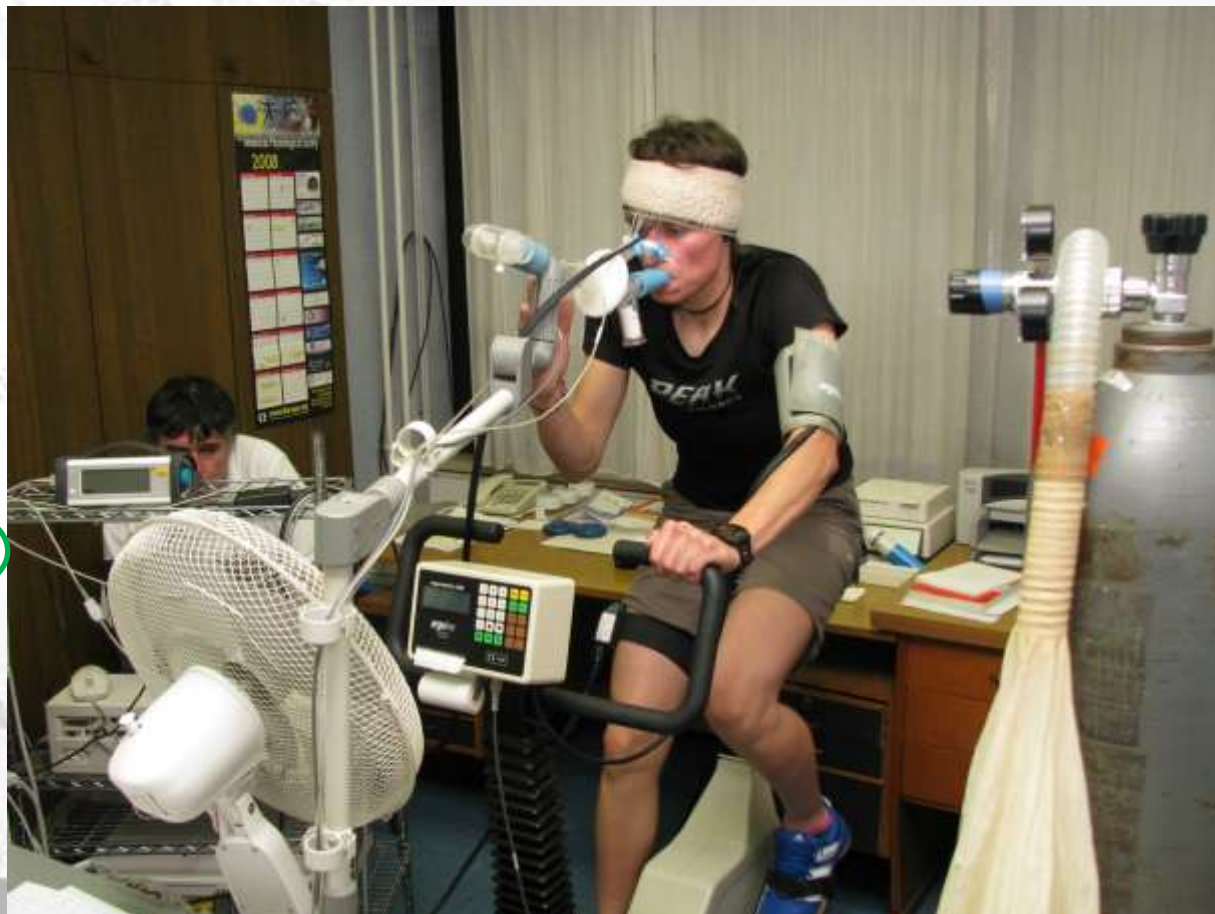
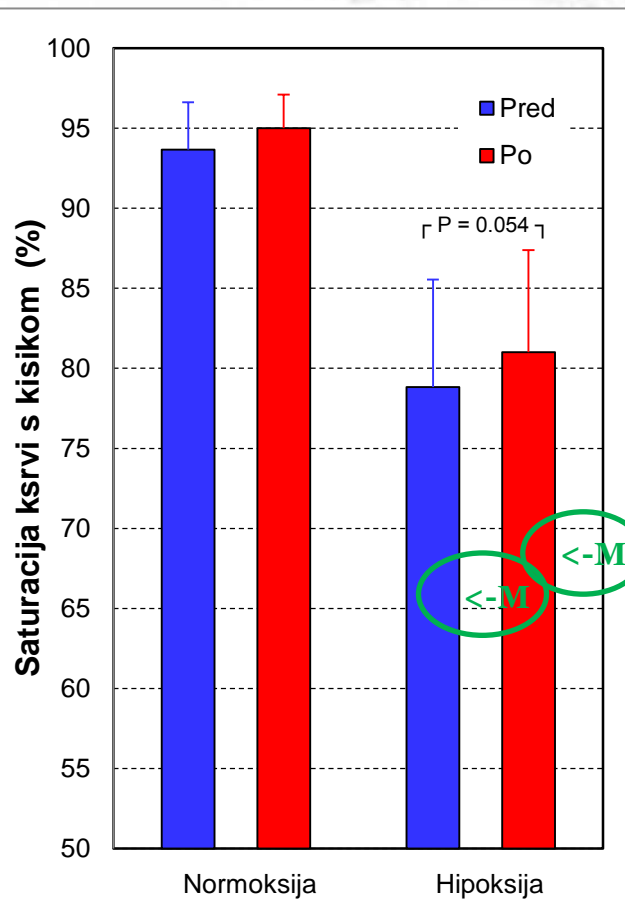

Višina 6180 - 7134 m

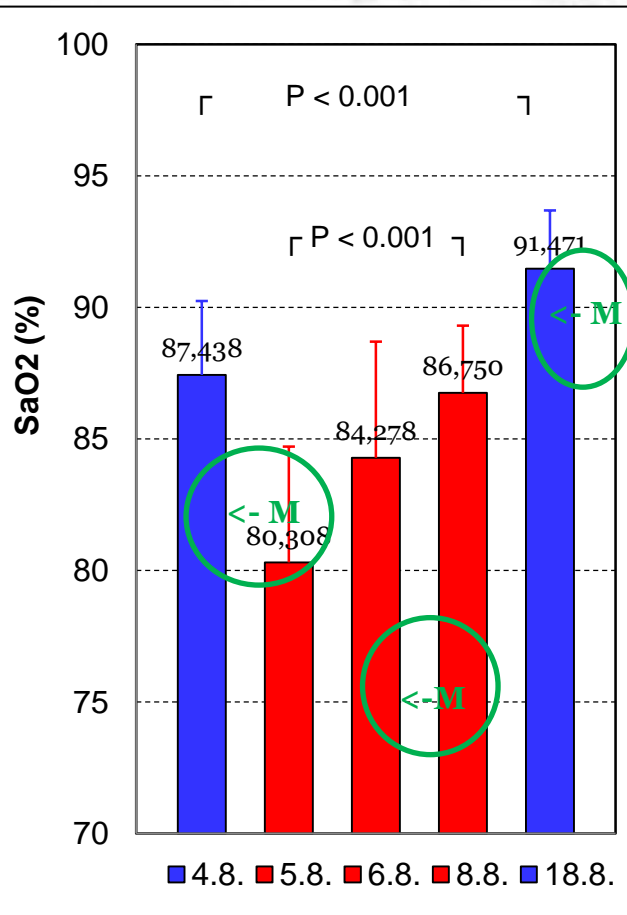
Saturacija krvi s kisikom (SaO₂) – cikloergometer (napor)

SaO₂

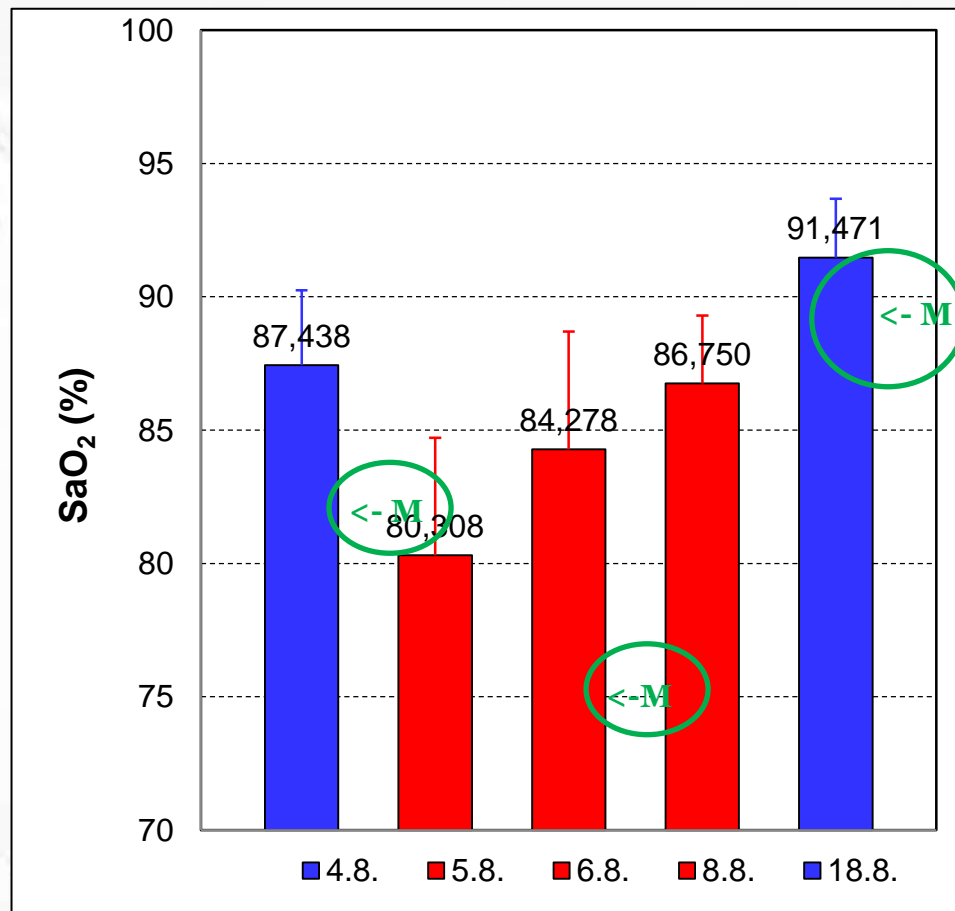
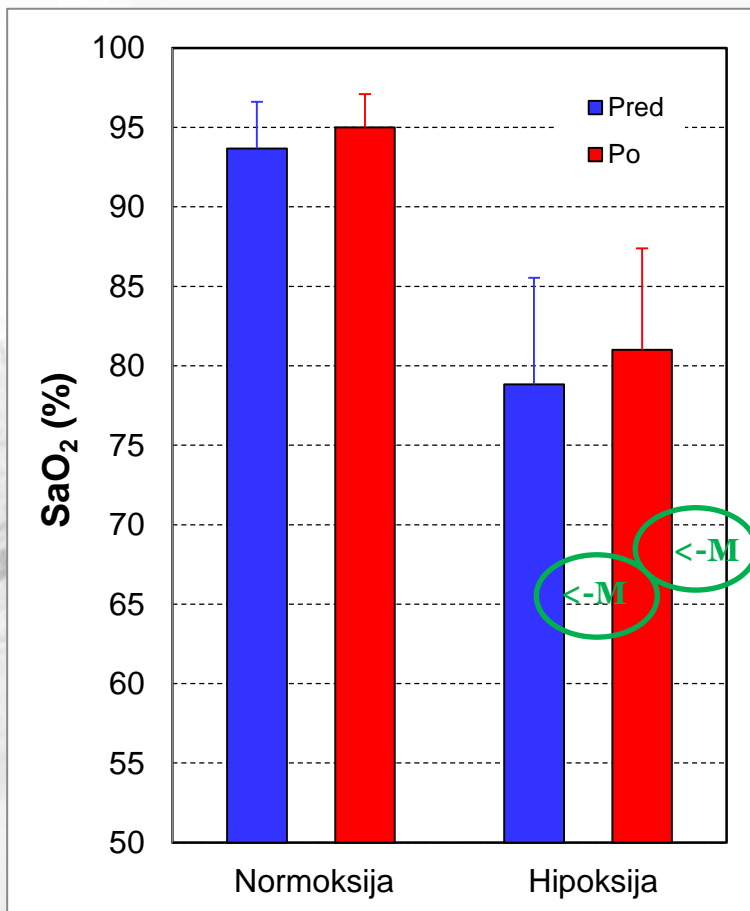

Saturacija krvi s kisikom (SaO₂) – odprava (mirovanje)

SaO₂

SaO₂ – povzetek

3600 m

4400 m

Kako naprej

PRIMER PIK LENIN

- Povprečna zmogljivost (VO_2max , trajanje testa na tekoči preprogi)
- Nižje vrednosti SaO_2 v simuliranih pogojih
- Nižje vrednosti SaO_2 v mirovanju na odpravi
- Nižja zmogljivost na odpravi – 4100 m (maksimalen test)
- Nižja zmogljivost na odpravi – dosežena višina
- Nižja vrednost dihalnega volumna pri maksimalnem naporu (normoksija)

DIAGNOSTICIRANJE pred odpravo:

- SaO_2 med naporom v hipoksiji (simulirani pogoji, submaksimalna intenzivnost)

Opazovalci testa na višini 4100 m